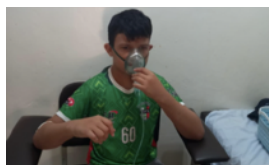

**Ontzettend
bedankt!**

**VOOR UW STEUN
VOOR ONZE
PROJECTEN &
PROGRAMMA'S OP
HET GEBIED VAN:**

**EDUCATIE
MEER DAN 55
KINDEREN**

**GEZONDHEIDSZORG
LICHAMELIJK EN
MENTAAL**

**EN MEER...
WELZIJN,
FAMILIEVISITES ETC**

HALFJAARLIJKSE RAPPORTAGE

Inleiding

Graag vertellen we u meer over de voortgang van onze lokale samenwerkingsverbanden. Dankzij u hebben we weer een hoop kinderen kunnen steunen op het gebied van gezondheidszorg, lichamelijke en mentale gezondheid. Ook vertellen we in deze rapportage over onze welzijnsactiviteiten en ons jaarlijks terugkomende project Familie visites.

Er zijn veel positieve momenten geweest het afgelopen half jaar en we zijn trots hoe de kinderen het hebben gedaan! Ook hebben we te kampen gehad met een aantal ingewikkelde uitdagingen, die adequaat zijn opgepakt door onze lokale partners, met ons op de achtergrond.

Op de foto een uitje naar de rivier. Dit was een groot avontuur, zoekend naar de waterval aan het 'begin' van de rivier en plekken om te vissen en zwemmen.

Educatie

In samenwerking met OYE steunen we 15 jongeren die naar de middelbare school gaan. De leerlingen begonnen het jaar met trainingen m.b.t. persoonlijke ontwikkeling met onderwerpen als normen en waarden, eigenwaarde en leiderschap. Dit zijn belangrijke onderwerpen met het oog op de toekomst, maar het helpt de jongeren in het hier en nu met het verbeteren van leervaardigheden.

Ook mochten alle jongeren deelnemen aan de programma's voor youth engagement zoals kunst, communicatie, design en sport, allen georganiseerd vanuit het centrum van OYE.

Van de 15 jongeren heeft 1 leerling gebruik gemaakt van de mogelijkheid om dagelijks bij OYE in een speciale ruimte te studeren. In de ruimte is altijd iemand aanwezig die hulp en begeleiding kan bieden bij het maken van huiswerk, gebruik van de computer en materialen. Deze leerling had vorig jaar moeite met iedere dag present zijn en het inleveren van opdrachten. Op deze manier is er meer controle, en maakt zij gebruik van haar gehele potentieel. Deze afspraak zal voor de rest van het jaar gelden.

Zeven jongeren maakten gebruik van de beroepskeuzevoorlichting, om een goede keuze te kunnen maken voor een passende (universitaire) opleiding.

De ouders/verzorgers van de jongeren die worden gesteund door Rumbo zijn bij OYE langs geweest, om meer inzicht te krijgen in wat de jongeren nodig hebben om goed te presteren. Ook werden ze herinnerd aan de afspraken rondom het verkrijgen van een beurs; zowel de verschillende ondersteunende mogelijkheden waar de jongeren gebruik van kunnen maken, als de verwachtingen van de jongeren die een dergelijke beurs krijgen.

Alle jongeren hebben het afgelopen jaar enorm hun best gedaan op school en kregen wellicht een beetje extra steun van hun ouders/verzorgers. De meeste jongeren hebben hogere scores behaald ten opzichte van vorig jaar; tussen de 77% en 98%.

Echter is binnen OYE de afspraak dat alle studenten een minimaal gemiddelde van 85% behalen. Er wordt in de komende weken een bijeenkomst gepland met een aantal jongeren en hun ouders/verzorgers om hun cijfers te bespreken en zal er gesproken worden over de mogelijkheden om de cijfers de komende periode te verbeteren. Ook zal de school worden bezocht om met alle leraren te praten en te zien wat er binnen school gedaan kan worden om de jongeren beter

Organization for Youth Empowerment

Van boven naar beneden;
 *Beroepskeuzevoorlichting waarbij er ook een universiteit werd bezocht.
 *Start van het jaar met alle jongeren die een beurs hebben ontvangen. *Een aantal studenten met hun ouders en het 'contract' waarin de jongeren beloven hun best te doen en ouders/verzorgers beloven hun kinderen te steunen en motiveren.

*Vorbereiding
presentaties Crecer.
*Nieuwe deelnemers
programma Crecer.

te laten presteren.

Bij een jongere is er binnen het gezin besloten dat zij meer tijd vrij moet maken om te werken. Dit heeft grote invloed op haar cijfers. Hoewel ze nog geen onvoldoende heeft behaald, worden haar cijfers lager dan men gewend is van haar. Er zal de komende weken een gesprek plaatsvinden met de jongere en haar ouders om te bekijken wat er gedaan kan worden om haar de mogelijkheid te bieden om voldoende tijd te besteden aan haar studie.

Rumbo ondersteunt één student die is begonnen aan de universiteit. Ze heeft 42% behaald in de eerste periode. De overgang van middelbare school naar de universiteit valt haar zwaar. Het transport is duur, waardoor ze niet alle lessen kan volgen. Ook ligt het lesniveau hoog. Er is besloten deze student te ondersteunen bij de transportkosten. Ook zal ze huiswerkbegeleiding bij OYE krijgen. Op deze manier hopen we dat het haar lukt voldoende te halen en niet uit te vallen. Er is een toegewezen vertrouwenspersoon die de situatie goed in het oog houdt en geregeld met haar evalueert. We duimen voor een goed resultaat de komende periode!

Bij Crecer zijn een aantal nieuwe, jongere kinderen aan de groep toegevoegd, waardoor er nu in totaal 11 kinderen deelnemen aan het educatieprogramma. Er waren nieuwe plekken vrijgekomen nadat een aantal geslaagde jongeren vorig jaar hun loopbaan bij Crecer succesvol had afgerond.

De nieuwe studenten zijn al snel gewend geraakt aan het ritme en de verwachtingen van school. Ze nemen verantwoordelijkheid voor hun taken, komen graag naar school en hebben nog geen dag gemist. Ze beseffen dat ze door het volgend van onderwijs een veel grotere kans hebben op een betere toekomst. Iedere les heeft iets magisch en ze willen graag leren.

Een van de kinderen die dit jaar is gestart vindt het erg leuk te leren schrijven en lezen vertelde de docent. Op een dag mochten de kinderen presentaties geven over een bepaald onderwerp. Toen het de beurt was van deze jongen, vergat hij van de spanning wat hij wilde vertellen. De docent gaf hem een sleutelwoord, gerelateerd aan zijn verhaal. Hierop wist hij weer wat hij wilde vertellen. Alle kinderen en de docent vonden zijn presentatie erg leuk.

Voor Moederdag maakten de kinderen een gedicht en knutselwerkje. Dit was de eerste keer in hun leven dat ze iets voor hun moeder deden op moederdag. Ook kregen ze een t-shirt om aan hun moeder te geven. De kinderen waren erg blij dat ze iets speciaals konden doen voor moederdag en wilden duidelijk dat hun moeder zich geliefd zou voelen.

Een uitdaging binnen het educatieprogramma was bijvoorbeeld dat een nieuw meisje naar Crecer was gekomen vanuit haar oude school. Daar had ze groep 3 afgerond. Echter kon ze nog niet lezen en schrijven. Vaak bestaat een klas in de publieke school uit heel veel kinderen, waardoor niet iedereen voldoende aandacht krijgt. Daarbij staken de docenten geregeld vanwege hun slechte werkomstandigheden. Het is voor kinderen in zo'n klas vaak moeilijk om te leren waarvoor ze naar school komen.

Bij Crecer is het desbetreffende meisje geëvalueerd. Daaruit kwam naar voren dat ze beter tot haar recht zou komen in het eerste leerjaar. De docenten werken met veel liefde en toewijding, zodat ze steeds verder vooruit komt. Ze kan inmiddels de eerste letters al goed lezen en schrijven.

Enkele buitenschoolse activiteiten die er georganiseerd zijn voor de kinderen waren:

- 🍷 Beschilderen van moederdag shirts. Dit hebben zowel de docenten als de kinderen als een hele leuke activiteit ervaren.
- 🍕 Pizzadag; het was de eerste keer dat de kinderen pizza met de hand hebben gemaakt. Iedereen at totdat ze vol waren en er bleef voor elk kind een stukje over om mee naar huis te nemen.
- 🎬 De komende periode proberen ze een film- of museum dag te organiseren voor de kinderen.

Voor de kinderen wonend bij Proniño is een aantal jaar geleden de keuze gemaakt om de overstap te maken naar particulier onderwijs. Dit omdat de klassen een stuk kleiner zijn en er daardoor meer aandacht is voor het individuele kind. Dit is voor deze kinderen erg fijn, omdat ze allen een 'rugzakje' meedragen. Dit heeft onder andere te maken met het leven dat zij gedwongen werden te leiden voordat ze door de jeugdbescherming bij Proniño werden geplaatst. Voor werknemers van Proniño is het erg fijn dat de communicatie met de docenten heel soepel verloopt en zij ervan uit kunnen gaan dat de docent netjes iedere dag present is. Er is dan ook een groot gevoel van dankbaarheid dat dit mogelijk is door uw steun via stichting Rumbo, alsmede de steun van TCHP vanuit de US.

Deze eerste periode hebben bijna alle kinderen enorm hun best gedaan om altijd hun huiswerk af te maken en hard te studeren voor hun toetsen en examens. Het verantwoordelijkheidsgevoel van de kinderen is groot. Ook van de tieners, die soms moeite hebben met opstaan, maar het dan toch voor elkaar krijgen om 5 uur 's ochtends paraat te staan om richting school te gaan.

Veel kinderen hebben zeer goede resultaten behaald en vallen op door hun respectvol gedrag en deelname aan allerlei extracurriculaire activiteiten. Zo is Lidia gek op dansen en heeft ze binnen de dansgroep een leidersrol. Ze zit in het dansteam en doet vaak mee aan een voorstelling op speciale evenementen.

Francisco heeft zichzelf een tijd geleden tot doel gesteld om zijn middelbare schoolopleiding met de best mogelijke cijfers af te ronden.

Crecer

- *spelletje Jenny spelen tussen de lessen door.
- *Hartvormige koekjes gemaakt voor moederdag.
- *In de klas. *Alle leerlingen maakten een t-shirt voor hun moeder of persoon die zij als moeder beschouwen.

Héctor is sinds vorig jaar toegevoegd aan de Proniño familie. Hij is 12 jaar oud en heeft een achterstand op school. Hij zou dit jaar de basisschool moeten afmaken, maar hij is net begonnen aan de eerste klas, nadat hij vorig jaar een-op-een onderwijs heeft gevolgd binnen Proniño. Ondanks dat hij het oudste kind van zijn klas is, voelt hij zich welkom en gewaardeerd. Hij doet enorm zijn best en doet het liefst mee aan alle academische en recreatieve activiteiten.

Hij zorgt goed voor de kindjes in de klas en binnen Proniño, een taak die hij als oudste jongen tussen de kleintjes op zich heeft genomen. Maar het is ook leuk om hem te zien genieten en herinneringen te maken als 'kleine' jongen, omdat hij deze kans eerder in zijn leven niet heeft gehad.

Cristian moest een operatie ondergaan aan zijn oog, waardoor hij school een tijd moest missen. Hij keek er zo erg naar uit om weer naar school te kunnen gaan, dat hij zelfs samen met de pedagoog heeft gevideobeld met zijn klas. Zijn klasgenoten en leraar waren er blij met hem te zien en riepen 'we houden van je. Cristian, we houden van je'. Een veilige omgeving waarin kinderen zich geaccepteerd en gewaardeerd voelen is ontzettend belangrijk in het leven van een kind. De pedagoog vond dit heel speciaal. Zo heeft ieder kind dat wij steunen een eigen verhaal.

De kinderen wonend bij Proniño hebben op school samen met hun klassen een middag georganiseerd ter ere van vader en moederdag. Er werden dansjes, toneelstukjes en liedjes gedaan op toneel voor de ouders. Hoewel deze dagen voor de kinderen van Proniño vaak lastig zijn, omdat hun ouders niet meer leven, uit beeld zijn of niet goed kunnen zorgen, waren de kinderen ontzettend blij om de begeleiders vanuit Proniño uit te nodigen. Het was fijn voor de begeleiders om de kinderen, als trotse 'ouders', te zien stralen op het toneel. Ook was het erg bijzonder voor de begeleiders, omdat het een bevestiging was dat de kinderen zich echt verbonden en gesteund voelen.

Proniño

*De beste academische prestaties. *Een van de meisjes op de koksschool.

Studentendag is een speciale feestdag in Honduras. Op deze dag worden de inspanningen die studenten elke dag leveren voor hun studie gevierd. Op deze speciale dag zijn er geen lessen, maar een feest met hapjes en drankjes. Ook worden er op deze dag binnen school diploma's en medailles uitgedeeld aan de studenten met de beste academische prestaties. Een aantal kinderen wonend bij Proniño kwam thuis met een grote glimlach en medaille of diploma en werden thuis ontvangen met gejuich en felicitaties.

Tot slot is een deel van de kinderen met een uitje naar het kindermuseum in de grote stad geweest. De kinderen hebben enorm genoten van de activiteit. Daarna hebben ze nog wat gegeten in de stad en spelletjes gespeeld.

Helaas gaat niet altijd alles zoals we het graag zouden willen. Er zijn twee kinderen die extra aandacht krijgen van de begeleiders, omdat zij minder gemotiveerd zijn sinds dit jaar. Ze halen niet de cijfers die we gewend zijn en dreigen te zakken voor een aantal vakken.

Een van de kinderen met een cognitieve ontwikkelingsachterstand, die normaal altijd veel begeleiding krijgt vanuit Proniño bij haar huiswerk, kreeg dit semester

minder begeleiding. Dit pakte niet goed uit helaas, waardoor ze allerlei deadlines miste. Het begeleidingsteam probeert nu weer meer aandacht te besteden aan de begeleiding bij haar huiswerk.

Een jongen startte dit jaar in de groep 3, maar dan op een publieke school, omdat hij op een particuliere school vanwege zijn leeftijd niet toegelaten kon worden. Helaas kreeg hij last van woedeaanvallen, waarbij hij een kind in zijn klas sloeg. Toen dit later nogmaals met een ander kind gebeurde, voelden de begeleiders zich genoodzaakt om hem van school te halen.

Normaal gesproken wordt er gekeken wat er gedaan kan worden om een kind toch te laten functioneren op een school, zonder dat hij een gevaar is voor medestudenten. Echter omdat er gevaar van represaille vanuit een bende was, kon hij niet op deze school blijven. Hij krijgt nu les binnen Pronino en neemt op zondag deel aan particulier onderwijs.

Tot slot gaat een van de meisjes een zeer moeilijke en uitdagende tijd door, waardoor ze voor nu van school is gehaald en ook niet in het meisjeshuis kan wonen. Ze heeft angst- en depressieve klachten, voortkomend uit het leven dat ze moest leiden voordat ze bij Pronino werd geplaatst. Ook blijkt ze de afgelopen tijd via haar telefoon naar veel bloedige content te kijken, waardoor de klachten zijn verergerd. Tijdens een aanvaring met een ander meisje in het huis is de situatie geëscaleerd en heeft ze haar huisgenoot verwond. Momenteel krijgt ze therapie en woont ze tijdelijk bij de oudere meisjes in huis.

Gezondheidszorg

De medewerkers van Crecer gaan gemiddeld één tot twee keer per maand met een kind naar de dokter. In de afgelopen zes maanden was er onder meer een kind met waterpokken, een kind met huiduitslag waarvoor medicijnen nodig waren en een aantal kinderen met griepachtige symptomen, die werden onderzocht om ziektes als dengue uit te sluiten.

Twee kinderen zijn de afgelopen zes maanden naar de tandarts geweest. De aankomende zes maanden is het plan dit aantal aanzienlijk te verhogen. Alle kinderen zijn toe aan een controle en schoonmaak van de tanden en het verwijderen of vullen van gaatjes. Met de schoolroosters is het moeilijk om dit te plannen.

Alleen het oudste meisje gaat routinematig naar de gynaecoloog. Ze gebruikt anticonceptie, er wordt jaarlijks een uitstrijkje gedaan. Ook heeft zij af en toe een een-op-een gesprek met de psycholoog om haar in staat te stellen beslissingen te nemen over haar eigen lichaam en zich bewust te zijn van wat ze wil. Ook is ze goed geïnformeerd over het voorkomen van zwangerschappen en soa's.

Alle kinderen verbonden aan Crecer worden begeleid door de psycholoog, Keili. Haar focus bij de oudere kinderen richt zich op motivatie, toekomstplannen en op een dag de overstap uit Crecer. Haar focus bij de jongere kinderen ligt meer op het identificeren van emoties, het aanleren van dagelijkse

*wachtend bij de huisarts, jongen Pronino met dengue in slaap gevallen op de schoot van zijn 'broer'. *Afkoelen bij het huis van Amor y Paz Pronino.

*Seksuele voorlichting voor de groep Hombres Jovenes OYE. *Cirkel van steun met het onderwerp rolmodel/vaderfiguur.

affirmaties en het leren hoe ze zichzelf kunnen uiten.

Het is geen behandeling zoals bij traditionele gesprekstherapie, maar er zijn duidelijk verschillen merkbaar in de manier waarop de kinderen met elkaar omgaan, over hun toekomst praten en doorzetten op dagen dat er weinig motivatie is.

Binnen ons gezondheidszorgprogramma is er sinds vorig jaar ook een programma opgezet omtrent gezonde relaties, het voorkomen van SOA's en ongewenste zwangerschappen in samenwerking met OYE en AHMF.

Vorig jaar zijn de organisaties gestart met het opleiden van 10 jonge mannen. Dit jaar is het programma voortgezet en was het doel 10 jonge vrouwen toe te voegen aan het programma. Er zijn nu 16 jongvolwassenen (10 mannen/6 vrouwen) actief binnen dit programma in de leeftijd van 16 - 30 jaar. Ze hebben allen een kit gekregen waarmee ze kunnen laten zien dat ze het programma representeren (petten en t-shirts). Daarbij kunnen ze informatie over anticonceptiemiddelen verspreiden, alsmede condooms. Het moment van geven van de informatie of condooms wordt gebruikt om te spreken over wat er van de groep verwacht wordt en waar ze voors taan. Ook geven ze altijd informatie over waar iemand naartoe kan voor aanvullende hulp of informatie.

De groep is actief in 10 achterstandswijken in El Progreso met een gemengde bevolking en veel seksueel actieve jonge mannen en vrouwen. Binnen het programma worden geregeld workshops georganiseerd over verantwoord ouderschap en uitgebreide seksuele voorlichting gegeven. De groep is op het moment aan het onderzoeken hoe dit programma ook binnen andere instellingen uitgedragen kan worden.

Waar de jonge mannen het 'mannen en jongeren netwerk' (hombres jovenes de prevención) vormen, doen de jonge vrouwen dit binnen het bestaande 'vrouwen netwerk' van AHMF. 4 jonge moeders, 3 universiteitsstudenten en 1 middelbare scholier vormen een steungroep en werken zij aan zij met de oudere vrijwilligers, die dezelfde doelen al jarenlang nastreven.

De vrouwen van AHMF zijn blij met de jonge aanwas, omdat dit ook helpt de jongere doelgroep binnen hun wijken beter aan te spreken. Iets wat momenteel een uitdaging is binnen hun programma. Vrouwelijke vrijwilligers van OYE namen deel aan een introductietraining om zich aan te sluiten bij AHMF's 'Women Volunteer Network'.

Ze zullen de komende tijd verder worden getraind op het gebied van seksuele gezondheidszorg omtrent het voorkomen van ongewenste zwangerschappen en soa's en ze ontvangen een anticonceptiemethode kit voor distributie van anticonceptie binnen hun gemeenschap.

Bij Proniño hebben de afgelopen zes maanden twee kinderen een oogoperatie ondergaan. Een jongen is blind aan een oog. Hij heeft jarenlang gehoopt dat een operatie dit zou verhelpen. Echter was dit niet mogelijk. Toen hij dit enigszins geaccepteerd had heeft hij samen met zijn begeleiders onderzocht of een oogprothese misschien iets voor hem zou zijn. De eerste operatie is achter de rug. Nu wacht hij tot de prothese klaar is, zodat deze tijdens de tweede operatie geplaatst kan worden.

De andere oogoperatie was in verband met een massagroei op het oog van een jongen. De arts kon het met succes verwijderen. Helaas gaf hij aan dat het waarschijnlijk een voortdurende strijd zal zijn, omdat het hoogstwaarschijnlijk terug zal groeien en opnieuw verwijderd moet worden.

Gelukkig is de operatie relatief eenvoudig en was de hersteltijd niet lang. Hij moet permanent een zonnebril dragen en zoveel mogelijk uit de zon blijven, omdat het probleem anders sneller terugkeert.

Verder was het in de afgelopen zes maanden eenmaal nodig om naar de eerste hulp te gaan i.v.m. het incident in het meisjeshuis, eerder in deze rapportage benoemd. Waarbij het ene meisje een aantal hechtingen moest krijgen en het andere meisje beoordeeld moest worden i.v.m. haar geestelijke toestand.

Verder zijn er het afgelopen half jaar twaalf gevallen van dengue gediagnosticeerd, vijf gevallen van een nare maagbacterie en een flink aantal gevallen van keelontsteking. Gelukkig hoefden de kinderen hiervoor niet naar het ziekenhuis en was het thuis te behandelen met de voorgeschreven medicatie. De enige andere medicijnen die regelmatig worden gebruikt, zijn ter ondersteuning bij psychiatrische klachten.

Gemiddeld genomen worden er maandelijks 5 tot 7 doktersbezoeken afgelegd. Vaak voor maagproblemen, soms voor huiduitslag of hoge koorts. Vooral de maand juni was qua ziekte een verschrikkelijke maand. Er heerste een keelontsteking en er werd ook een dengue-noodtoestand uitgeroepen in El Progreso. Alleen al in juni waren er meer dan twintig doktersbezoeken.

Alle kinderen wonend bij Proniño zijn de afgelopen zes maanden naar de tandarts geweest voor reinigingsbeurten en vullingen. Ook staat een aantal kinderen onder behandeling bij de orthodontist.

De twee meisjes die naar de universiteit gaan, zijn elk drie keer naar de gynaecoloog geweest. Ze hebben allebei problemen met cysten in de eierstokken. Gelukkig gaat het momenteel wat beter. Bij één van hen werd een spiraaltje geplaatst.

Op het moment zijn er in totaal 5 kinderen onder behandeling van een psychiater. Een meisje heeft na jaren eindelijk geaccepteerd dat ze hulp nodig heeft op psychiatrisch gebied. Er is een borderline stoornis vastgesteld. De behandeling hiervoor d.m.v. gesprekken met psychiater en psycholoog in combinatie met medicatie en goede begeleiding binnen het huis, hebben haar een hoop rust gegeven.

Een ander meisje is een tijd geleden begonnen met een behandeling voor angst- en depressieklachten. Dit jaar bemerkten de begeleiders veranderingen in haar gedrag, die ervoor zorgden dat er nieuwe psychologische en psychiatrische evaluatie werd uitgevoerd. Ze werd gediagnosticeerd met bipolariteit. Waarvoor ze nu een nieuwe weg zijn ingeslagen wat betreft behandeling en medicatie.

Een derde meisje al eerder aan gerefereerd in deze rapportage is ook onder behandeling van een psychiater. Zij is na het incident opnieuw geëvalueerd, waarbij kenmerken van

*Keili is als psycholoog verbonden aan Crecer en Proniño en onmisbaar voor de kinderen.*Bij de huisarts voor onderzoek.

sociopathie naar voren kwamen. Naast haar behandeling krijgt ze medicatie en heeft ze tweemaal per week een gesprek met de psycholoog werkend bij Proniño.

Een jongen staat onder behandeling i.v.m. extreme angstgevoelens en impulsief gedrag. Een andere jongen is ook onder behandeling vanwege angstgevoelens en moeite om rust te vinden voor het slapen gaan. Beide jongens zijn onder behandeling en krijgen medicatie.

Gesprekken en evaluatiemomenten met de psychiater vinden doorgaans één keer per maand plaats. In sommige gevallen, als er sprake is van aanzienlijke verbetering, kan deze frequentie langzaam uitgebreid worden.

Bij Proniño is er een psycholoog werkzaam die de afgelopen tijd veel in de groep en een-op-een gewerkt heeft met de meisjes en jongste groep jongens. Met name door een aantal incidenten die in deze groepen heeft plaatsgevonden.

Zo woont er een meisje in huis dat 16 jaar is, maar functioneert op het niveau van een 8-jarige. De groep meisjes ervaren toenemende frustratie, met name omdat ze hun leeftijdsgenootje niet goed begrijpen. Na een aantal groepstherapie sessies is er een hernieuwde balans in het huis, waarin respectvol en met begrip wordt omgegaan met het meisje met cognitieve achterstand.

Binnen de groep jonge jongens 'Vencedores' was er ook een disbalans ontstaan. Er woonde binnen de groep al een jongen met een cognitieve achterstand, waar de jongens respectvol mee opgingen. Een tweede jongen liet veel onbegrepen gedrag zien, hij werd vaak uit het niets boos en rende vaak weg, waarna hij ergens bij burens in de tuin weer gevonden werd. Bij hem werd ook een cognitieve achterstand vastgesteld door de psycholoog. Door werken met de groep en ook individueel met de jongen, gaat het veel beter. De groep heeft meer begrip en de jongen zelf heeft nieuwe technieken geleerd om met zijn boosheid om te gaan.

Veel van de kinderen die wij steunen, hebben trauma's opgelopen in de tijd voordat ze bij Proniño werden geplaatst. Zij zijn op psychisch gebied vaak kwetsbaar en hebben gedurende hun tijd bij Proniño meerdere malen hulp nodig bij het verwerken van trauma's en de problematieken ten gevolge van hun trauma, om als een stabiele jongvolwassene het programma te kunnen verlaten. Psychische hulp en ondersteuning zijn, net als in Nederland, erg kostbaar in Honduras. Met het verschil dat men zich daar niet kan verzekeren tegen gezondheidsproblemen. We zijn ontzettend dankbaar voor de steun voor ons gezondheidsprogramma!

*Er zijn altijd dieren in huizen van Proniño. De kinderen vinden het fijn om voor ze te zorgen en met ze te knuffelen.

Welzijn

Dit jaar heeft de groep kinderen van Crecer nog geen uitje gehad. Dit komt omdat het regelen van vervoer op het moment een grote uitdaging is. Ook qua planning is het erg lastig, omdat ze de kinderen geen dag school willen laten missen.

Er is gedacht aan een dag naar de Copan ruinas, echter is de weg ernaartoe onder constructie. Een chauffeur vinden om in een dag op en neer te gaan via een andere route was onmogelijk.

Ook een stranddag staat nog op de planning. Echter is het wederom lastig om een chauffeur te vinden en is een dag school missen hiervoor niet wenselijk.

In plaats daarvan wordt er op het moment voor gekozen om binnen Crecer leuke activiteiten te organiseren, zoals kunstprojecten en het maken van pizza's om het groepsgevoel op te bouwen.

Bij Proniño zijn uitjes een onderdeel van het welzijnsprogramma. Dit is van grote invloed op de sfeer in huis. Samen herinneringen maken geeft verbinding.

Het eerste half jaar is de stichting met alle kinderen een aantal keer een dagje naar het strand geweest. Ook zijn er per huis activiteiten georganiseerd. Omdat de kinderen wonen bij Proniño is er meer gelegenheid om er samen op uit te gaan in het weekend. Proniño heeft daarbij twee auto's en een busje ter beschikking die doordeweeks gebruikt worden om de kinderen naar school te brengen. Daarbij heeft de directrice een auto die altijd gebruikt kan worden door de stichting en zijn er ook in het weekend altijd een of twee begeleiders aan het werk per huis. Vervoer en chauffeurs regelen is voor Proniño daarom een stuk makkelijker.

De jongste jongens hebben hun liefde voor rivieren ontdekt. Er is een rivier in de buurt die ze heel vaak bezoeken, omdat deze zo verfrissend is in de hete maanden. Bij speciale gelegenheden is er echter een andere rivier op ongeveer 2 uur rijden die hun favoriet is.

Laatst gingen ze naar deze rivier om de verjaardag van hun begeleider te vieren. Met een tas vol eten gingen ze op pad. Meestal zoeken ze een plek om te zwemmen en blijven ze daar de rest van de dag hangen. Echter deze begeleider daagt de jongens altijd uit om op onderzoek uit te gaan. Ze hebben een heel stuk gewandeld en staken de rivier een aantal keer over in een poging om een waterval te vinden. Onderweg verkenden ze visplekken voor de toekomst. Olga, een van de andere begeleiders, heeft veel ervaring met vissen. Wanneer we naar het strand gaan, brengen de kinderen meestal bijna al hun tijd door met vissen met Olga en haar man. Ze hebben nog niet geprobeerd te vissen in de rivier, maar de volgende keer gaan er zeker visspullen mee. Een nieuwe jongen, de jongste van de groep heeft tijdens dit uitje leren zwemmen.

De oudere groep jongens is naar het plaatselijke buitenzwembad geweest. De meisjes zijn samen met hun begeleider naar de film geweest.

Een ander onderdeel van het welzijnsprogramma voor kinderen wonend bij Proniño is dat ze kunnen deelnemen aan een hobby. Dit is een fijne uitlaatklep, naast alle verplichtingen en verwachtingen in hun leven.

*Uitje naar het strand met de Proniño familie.

*Hondurese volksdansen in prachtige klederdracht.

*Een volleybalwedstrijd georganiseerd door Proniño. *Uitje naar de rivier met de 'Vencedores' om de verjaardag van begeleider Bessy te vieren.

Zo neemt een aantal jongens deel aan een fanfare groep. Ze oefenen eenmaal per week en gaan hier trouw naartoe. Een van de meisjes doet aan folkloristische dans van Honduras. Twee andere meisjes krijgen schilderles. Een van hen speelt viool. Dit is al jaren een droom en dankzij een gulle gever is deze droom werkelijkheid geworden.

Een grote groep kinderen zat op voetbal. Echter, door oplopende kosten was dit helaas niet meer mogelijk. Omdat we het belangrijk vinden dat zij lekker kunnen sporten is er naar een alternatief gezocht. Zij gaan nu naar een sportschool in de buurt, waar een trainer hen begeleidt in routines op basis van hun leeftijd. Een aantal kinderen doen aan volleybal.

Binnen Proniño worden er regelmatig sportevenementen georganiseerd. Zoals een voetbal- of volleybal toernooi met de kinderen uit de wijk.

*Bovenste twee foto's van een familiebezoek in de afgelopen zes maanden.

*Uitje van de meisjes naar de film en erna nog wat eten en drinken.

Familievisites

Hoewel alle kinderen wonend bij Proniño uit huis zijn geplaatst, is het van grote waarde contact te hebben met hun (veilige) familie onder begeleiding van de pedagoog.

De afgelopen 6 maanden zijn er zes kinderen op bezoek geweest bij familie. Zo is er een jongen die na jaren via social media weer in contact kwam met zijn zus. Hij gaat deze zus nu zo'n tweemaal per jaar bezoeken. Dit hernieuwde contact heeft hem erg veel vreugde en rust gebracht.

Twee broertjes gaan normaal ook een of tweemaal per jaar bij hun moeder op bezoek. Dit wordt altijd afgestemd met een tante, omdat hun moeder geen telefoon heeft. Zij had tijdens het gesprek niet verteld dat er een grote ruzie was ontstaan binnen de familie, waarbij hun moeder weg is gegaan en niets meer van zich heeft laten horen. De jongens en hun begeleider kwamen hier bij aankomst pas achter. Ze hebben haar niet kunnen vinden en weten nog steeds niet waar hun moeder is. Ze is verdwenen en heeft hun twee zusjes meegenomen. Dit zorgt voor erg veel onzekerheid.

Een andere jongen ging voor het eerst op bezoek bij zijn familie, wonend in een stad op 3,5 uur rijden verderop. Een oom uit San Pedro Sula ging mee. Aangekomen in de stad, gingen ze eerst naar een kleine ijzerhandel van zijn tante. Zij was redelijk blij hem te zien, maar maakte zich zorgen over het bezoek aan zijn oma. Zijn oma was ontzettend bang om de jongen te zien, omdat zijn moeder (inmiddels overleden) altijd erg agressief was geweest. De jongen was hier altijd bij aanwezig geweest en wist niet beter, dan dat dit normaal was. Voordat hij uit huis was geplaatst liet hij datzelfde gedrag zien.

Gelukkig heeft de oma uiteindelijk ingestemd om hem te zien en kwam er zo achter dat hij inmiddels is uitgegroeid tot de lieve, respectvolle jongen die hij is. Hierop kon zijn oma ontspannen. Ze kon het bijna niet geloven dat hij zo veranderd

was en vroeg hoe dat mogelijk was. De liefde, geduld, structuur en stabiliteit zijn de sleutel.

Tot slot...

Het bestuur van Rumbo wil u graag hartelijk bedanken voor de steun aan onze lokale samenwerkingsverbanden.

Indien u het op prijs stelt kunnen we meer fotomateriaal toesturen dan in dit verslag te zien is. Ook zijn bankafschriften, bonnen en facturen van onze programma's en projecten beschikbaar en op aanvraag verkrijgbaar.

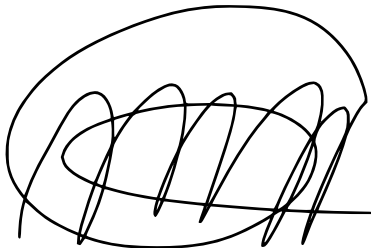
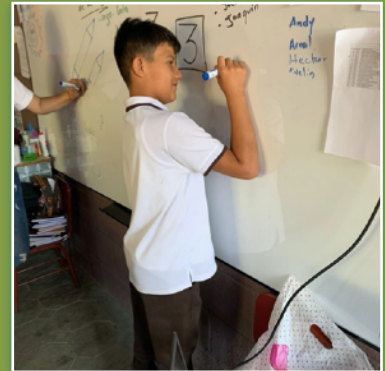
Mocht u meer gedetailleerde informatie willen ontvangen over een onderdeel van bovenstaand verslag, dan kunt u dit ook bij ons kenbaar maken. U kunt hiervoor mailen naar info@homelesschild.com (momenteel nog het juiste e-mailadres), wij komen er dan zo snel mogelijk op terug.

Mocht u graag de jaarrekening 2024 willen ontvangen, dan kunt u ons mailen, of dit van onze website www.stichtingrumbo.org downloaden.

Hopend u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Vriendelijke groeten,

Manon Reus, voorzitter van Rumbo

- *Uitje met de schoolklas.
- *Opdracht op het bord maken tijdens de les.
- *Kapperles, 'zusje' mag model zitten.